

Пенчо Славейков – поетът, който остана неразбран

Пенчо Славейков е български поет, който, благодарение на новаторството си, успешно европеизира родната литература, освобождава я от обществени ангажименти и я издига на едно по-високо ниво. Неговото творчество е често неразбирано от мнозина, но то неминуемо осъществява естетически прелом в българската литература, модернизирайки я благополучно.

Пенчо Петков Славейков е син на известния български възрожденски писател и журналист, а след Освобождението и политически деец Петко Рачов Славейков. Роден е в Трявна през 1866 година, където учи в местното училище, но достига само до 2 клас, защото цялото му семейство се премества в Стара Загора през 1875 година. След това сменя още училища в Сливен, Търново и София, а гимназия завършва в Пловдив.

1884 година се оказва преломна за живота на поета. Тогава е замръзването му върху леда на река Марица, което води до разболяване от паралич. Макар този нещастен случай да го оставя инвалид за цял живот, именно след него Славейков израства и се превръща в поет от световна величина. Болката и страданието не го надвигат, а напротив – усъвършенстват личността му. Според Славейков именно тези състояния на духа правят човека свръхчовек, те помагат да овладееш Битието, да откриваш тайните на познанието, да постигнеш духовно спасение.

Четири години по-късно излиза първата стихосбирка на Пенчо Славейков – „Момини сълзи“, за която в едно писмо Вазов му пише, че в нея „блика струя от нова, игрива и нежна поезия“. Въпреки това младият поет е недоволен от първата си лирическа книжка и полага усилия да я из земе от пазара и да я унищожи.

Развитието на индивидуалиста Славейков продължава когато отива да учи философия в Лайпциг през 1892 година. Именно това заминаване оказва голямо влияние на неговото творчество. Запознавайки се със западните философски течения и по-специално с тези на Хайнрих Хайне и Фридрих Ницше, Славейков доусъвършенства идеята си за самотния, но извисен духовно човек (свръхчовек). По време на този престой Славейков написва едни от най-запомнящите се свои епически стихове „Ралица“, „Бойко“ и „Неразделни“, които

биват събрани в книгата „Епически песни“. Започва и епопеята „Кървава песен“, която пише през целия си живот.

През същата година става член на кръга „Мисъл“, който е първият цялостен естетически кръг в България, чийто вдъхновител и основоположник неоспоримо е Славейков. Естетиката на кръга се доближава много до тази на борбения поет, затова той сътрудничи от първата до последната годишнина на изданието. В същия този период е директор на Народния театър и Народната библиотека. Може да се каже, че творчеството му именно тогава достига своя връх. Излиза от печат лирическата книга „Сън за щастие“ (1906), която е съвкупност от миниатюри, акцентиращи върху покоя, тишината и красотата. Четири години по-късно се появява поетическият му сборник „На острова на блажените“.

През 1911 година е командирован в чужбина, за да изучи библиотечното дело. Заминава за Цариград, Атина и Рим, където получава съобщение от новия министър на просветата да прекъсне командировката и да се завърне в България. През юли е уволнен от длъжността директор на Народната библиотека. През август отново заминава за чужбина. Първоначално остава в Швейцария, но окончателно се установява в Рим, където започва усилена работа върху „Кървава песен“ и по-специално третата ѝ част, която за жалост е издадена след смъртта му през 1912 година. Пенчо Славейков е номиниран за Нобелова награда за литература, но именно кончината му става причина така и да не бъде отличен от Кралската шведска академия на науките.

Макар да е далеч от България, сърцето му е в родината, защото през 1903 година среща Мара Белчева и до края на живота си поддържа нежни чувства с нея. Въпреки че поетът има недъзи, а тя е една от най-желаните и красиви жени в страната, любовта им е далеч по-дълбока от условностите на физическото привличане. Последната година от живота на големия писател прекарват в Италия, край езерото Комо, където намира това спокойствие и разбирателство, което така ужасно му липсва в родната България. Те безспорно са една от най-известните двойки в историята на българската литература.

Пенчо Славейков е един от големите български интелектуалци. Творчеството му е необятно, обхващащо от реалистични поеми с граждански мотиви до дълбоко философски и индивидуалистични творби. Несъмнено е поетът с жреческа мисия, защото успява да модернизира повече от успешно българската литература. Макар да умира неразбран от читатели и критика, творчеството му безспорно повлиява върху българската душевност.

Защо не се абонирате за нашия бюлетин?

Email адрес *

Съгласявам се email адресът ми да бъде съхранен с цел изпращане на информационен бюлетин и маркетингови съобщения *

АБонирам се

Елена Гиздавкова

Елена Гиздавкова е пета година студент по „Право“ в Софийски университет „Св. Климент Охридски“. Най-голям интерес за нея представлява историята на Българското възрождение и тази от Следосвобожденска България. Вдъхновена от красотата на страната ни, обича да пише за нея и да разказва за непознатите ѝ места.